

De macht van K.

Jens Vern

De macht van K.

VOLT

Amsterdam · Antwerpen

Copyright © 2020 Jens Vern
Voor overname kunt u zich wenden tot Uitgeverij Volt.

Omslag Studio Jan de Boer
Foto auteur © Barbara Kroon
Binnenwerk Perfect Service

ISBN 978 90 214 1879 7 / NUR 332
www.uitgeverijvolt.nl

*Move fast and break things. Unless you are breaking stuff,
you are not moving fast enough.*

Mark Zuckerberg, CEO Facebook

*Data is morally neutral. I can take a knife and hand it to
a chef to make an amazing meal, or murder someone with it.
The tool is morally neutral, it's the application that matters.*

Christopher Wylie, klokkenluider Cambridge Analytica

Proloog

DONDERDAG 15.03.2012

Eerste deur links, dan rechts en tien meter verderop weer links. Als een nieuwverworven mantra herhaal ik het zinnetje in gedachten. Eerste deur links, dan rechts en tien meter verderop weer links. Ik bestudeer het gekreukelde kopietje van de plattegrond in het flauwe schijnsel van mijn telefoondisplay. Mijn hart gaat als een razende tekeer. Ik moet rustig worden. Blijven nadenken. De telefoon is een risico, dat weet ik, maar ik gok erop dat die met het beton en de wirwar van metalen buizen boven mijn hoofd niet kan worden getraceerd. Ik heb hier in elk geval geen bereik, en dat werkt op een gekke manier kalmerend. Mijn ademhaling wordt eindelijk weer wat rustiger. Maar wáár is die deur?

Ik ben in 'de bunker', zoals we dit gebouw in de wandelgangen noemen. Om preciezer te zijn: ik bevind me ergens tussen de begane grond en de daaronder gelegen parkeergarage van The Keeler Building, de officiële naam van het pand. Een onverlichte ruimte van zo'n anderhalve meter hoog, de buizen boven mijn hoofd niet meegerekend. Dat had ik beter wel kunnen doen. Er loopt een straaltje bloed van mijn voorhoofd langs mijn neus naar beneden. Maar inmiddels heb ik een veel groter probleem. De beloofde deur naar mijn enige ontsnappingsroute blijkt niet te bestaan. Ik zak door mijn knieën en laat mijn linkerhand nog eens over het beton glijden. Het voelt koud aan. Met mijn vlakke hand tegen de muur kruip ik verder. En dan

opeens: een smalle spleet en een subtiel verschil in de structuur. De deur op de tekening is in werkelijkheid niet meer dan een stalen afdekplaat. Ik klem mijn vingers achter de rand en trek hem iets naar me toe. Hij schuift verrassend eenvoudig opzij en maakt de weg vrij naar een nieuwe gang, maar dan een stuk nauwer. Ik controleer of ik alles nog heb: de envelop met grote stukken tape onder mijn overhemd tegen mijn buik geplakt en de metalen USB-stick in mijn broekzak. *Jouw levensverzekering*, hoor ik hem weer zeggen toen hij hem aan me gaf. Het ding lijkt op een Zwitsers zakmes, maar dan veel kleiner, en heeft tot dusver alleen nog maar problemen veroorzaakt. Ik buk net diep genoeg om een nieuwe botsing met een buis te voorkomen.

...dan rechts en tien meter verderop weer links. Iets verderop kan ik inderdaad naar rechts. Achter me hoor ik een zachte klik. Ik maak me zo klein mogelijk en houd mijn adem in. Mijn hart klopt in mijn keel. Met een heel zacht schrapend geluid glijdt de plaat weer op zijn plek. Nu is er, ook letterlijk, geen weg meer terug.

Deze gang is nog iets lager dan de vorige. Op mijn knieën vervolg ik mijn weg.

...en tien meter verderop weer links. Ik heb geen idee wanneer ik die tien meter heb afgelegd en laat mijn hand opnieuw langs de muur glijden tot ik weer een oneffenheid voel in het verder spekgladde beton: de volgende afdekplaat. Daarmee eindigt het eerste deel van mijn vluchtroutebeschrijving. Ik haal diep adem en schuif de plaat opzij.

Den Haag
Twee jaar later

Emily

DONDERDAG 06.03.2014

Ik bestel zeven bier. Zelf neem ik een witte wijn, dan is het niet gek dat ik een stuk minder drink dan de anderen. Ik ben voorzichtig met alcohol, en sowieso voorzichtig geworden. Hoewel ik geen enkele reden heb te denken dat ze me hier ooit zullen vinden, leef ik mijn leven met een slot erop. Ik val zo min mogelijk op en ben altijd klaar om te vluchten. Als je hebt meegemaakt wat ik heb meegemaakt, raak je dat nooit meer kwijt.

Ik ben met een stuk of tien collega's in de Expat Bar, want we hebben wat te vieren. Meestal lukt het me wel dit soort bedrijfsborrels te ontlopen, maar nu mijn eigen afdeling een grote klant heeft binnengehengeld stond Pete erop dat ik mijn gezicht zou laten zien. 'Het is jóúw klant, Em. Het is jóúw werk. Ik zie je vanavond.' Geen discussie. Geen smoesjes.

Pete is mijn chef sinds ik bij Preston Lawyers werk en een van de partners in het bedrijf. Als Pete ergens op staat, dan hoef je niet eens te proberen om daar tegen in te gaan. Ik bleef nog even werken toen iedereen naar de Expat Bar vertrok, maar beloofde er over uiterlijk een uur te zijn. Het was niet meer dan uitstel van executie.

Het is inmiddels half elf, de muziek zwelt aan en ik ben al ruim een uur van de partij. Wachtend op mijn bestelling volg ik de bewegingen van de barkeeper. Hij heeft een goed lijf, denk ik.

'Preston Lawyers?' vraagt de barman met een duidelijk Ame-

rikaans accent als hij mijn bestelling op de bar neerzet, de Heineken-logo's op de bierglazen keurig mijn kant op gedraaid. Een barman die weet hoe het hoort. Hij draagt een zwart, mouwloos shirt waar voorop het logo van de Expat Bar met gouddraad is geborduurd. Achterop staat CREW, in grote, witte schreefloze letters. Volgens het handgeschreven bordje achter de bar werken Tim en Bo vandaag. Dan is dit dus Tim, en het roodharige meisje, ik schat haar niet ouder dan twintig, Bo. Ze is druk bezig met de playlist van de geluidsinstallatie.

'Op rekening van het bedrijf, ja,' bevestig ik. Hij geeft me een vette knipoog en vraagt: 'Zal ik even meelopen?'

'Nee hoor,' zeg ik zo cool mogelijk. 'Ik loop gewoon twee keer.'

Ik knipoog terug. *Deed ik dat echt?* Met mijn handen vol glazen loop ik terug naar mijn collega's. Barman Tim roept nog iets, maar ik versta hem al niet meer. Bo heeft de Counting Crows gekozen en 'Mr. Jones' schalt uit de speakers. Ze zingt luidkeels mee, en helemaal niet slecht. Hier en daar klinkt gejuich in het café, haar muziekkeuze wordt gewaardeerd. Als ik de rest van mijn drankjes van de bar pak, is Tim bezig met een andere klant.

Hij is leuk, deze Amerikaan. Hij zingt enthousiast mee met de hits die Bo de zaak in pompt. Gezien zijn accent lijkt hij een oostkuster. New York, Philadelphia, misschien zelfs Washington. Het bezorgt me een koude rilling.

En dan voel ik een hand op mijn schouder. 'Em, waar zit jij met je gedachten?' vraagt Pete. 'Ik wil je voorstellen aan Paul Smith. Hij is wat later dan ik hoopte, maar Paul is de "nieuwe".' Hij maakt aanhalingstekens in de lucht en duwt me richting een ietwat gezette kerel met een opgeblazen gezicht, dikke zwarte krullen en kraaloogjes die alle kanten op schieten. Hij is een kop kleiner dan ik. Paul Smith werd anderhalve week geleden aangekondigd als de nieuwe *liaison officer* tussen ons kantoor en een grote klant in D.C. *Mijn grootste klant.*

'Hi Evelyn,' zegt Paul.

'Nice meeting you, Paul,' zeg ik glimlachend, op de automatische piloot. Mijn hersenen proberen te reproduceren wat ik hoorde. Zei hij echt Evelyn? Ik begin te hyperventileren.

'Sorry,' zeg ik en ik verdwijn haastig richting het damestoilet vlak bij de uitgang, om in een rechte lijn naar buiten te gaan. In het steegje om de hoek geef ik over.

Tim

DONDERDAG 06.03.2014

Ik kijk naar het 8 inch-schermpje met beelden van de beveiligingscamera die de deur van de Expat Bar in de gaten houdt. We hebben geen portier, dus deze camera zorgt voor een klein beetje veiligheid. Voor de ingang staat een vrouw met lang, donker haar. Het lijkt of ze een moment twijfelt om naar binnen te gaan. Ze kijkt nog eens op haar telefoon en vervolgens over haar schouder. Waarschijnlijk staat ze op iemand te wachten.

Als ik de lege bierglazen van de bar haal, zie ik haar binnenkomen. Zonder me aan te kijken loopt ze met grote passen naar het groepje luidruchtige advocaten. Amerikanen. Ze zijn er al zeker een uur en hebben zich opgesteld bij de statafels in het midden van de zaak.

Juristen, ik herken ze meteen. Je hebt bars in Den Haag waar vooral journalisten, politici of makelaars komen. In de Expat Bar, onze club, zijn het vooral de na-het-werk-gezelligheidszoekers van de nabijgelegen internationale kantoren. Voornamelijk Amerikaanse en Britse advocatenkantoren, wereldwijd opererende reclamebureaus, kleine investeringsbanken en ambassades. Bedrijven met werknemers uit alle windstreken, juristen, accountmanagers en creatievelingen, en heel af en toe politici op werkbezoek. Ik weet ze bijna altijd in het juiste hokje te plaatsen. Vaak kennen ze afgezien van hun collega's weinig mensen: de typische expat. Een enkeling komt elke week, blijft

dan hangen tot het licht aangaat of vertrekt eerder op de avond aan de arm van een gewillige vrouw of man. En in het weekend reizen ze terug naar hun gezin in Londen, Berlijn of Barcelona. Alsof er niks is gebeurd.

Ik weet niet precies waarom, maar deze vrouw intrigeert me. Misschien omdat ze volledig uit de toon valt in deze club. Te knap, te jong, te anders. Ze wordt enthousiast begroet door het groepje van zo'n zeven, acht mannen en vrouwen. De oudste van het stel, een kerel met kort grijs haar, ik gok haar baas, slaat een arm om haar middel en fluistert iets in haar oor. Ze haalt geloof ik haar schouders op of verontschuldigt zich. Misschien is zij wel de reden van deze borrel en werd ze later uitgenodigd dan haar collega's, die al zeker twee keer bij me waren voor een rondje. Alles op rekening van Preston Lawyers.

Het is een gemiddelde donderdagavond. De Expat Bar begint al lekker druk te worden, maar is nog niet bomvol. Het is ook nog vroeg. De echte drukte verwacht ik pas over een uur. Voor de Amerikaanse expats zit de werkdag er wel zo'n beetje op als hun hoofdkantoor aan de andere kant van de oceaan is opgestart en er overleg is geweest.

Meestal runnen we de tent met z'n tweetjes. Bo, naast me, valt in de smaak, vooral bij de mannelijke barhangers. Ze is niet superknap, maar met haar vuurrode haar en zomersproeten wel een opvallende verschijning. Net negentien is ze, en niet op haar mondje gevallen. En een verdomd getalenteerde zangeres. In haar crewshirt heeft ze een knoop gemaakt, zodat je net haar navelpiercing kunt zien. Ze draagt extreem strakke jeans en door haar enorme plateauzolen lijkt ze een stuk langer dan haar een meter zestig.

Ik vraag Bo om de playlist aan te vullen als ze ineens voor mijn bar staat.

Ik draai me langzaam naar haar toe.

'Hi,' zegt ze.

'Hi,' zeg ik.

‘Zeven bier en een witte wijn, alsjeblieft, op rekening van Preston Lawyers.’

Op mijn vraag of ik mee moet lopen, zegt ze: ‘Nee hoor, ik loop gewoon twee keer.’

‘Ik heet trouwens Tim!’ roep ik haar na en ik heb meteen spijt. *Dat sloeg echt nergens op.* Ik geloof zelfs dat ik een beetje bloos. Ik zal haar vanavond op een beter moment – in ieder geval met een betere tekst – nog even aanschieten.

Ondertussen heeft Bo ‘Mr. Jones’ van de Counting Crows opgezeten en zingt ze luidkeels mee met het nummer van de Amerikaanse rockband, tot groot genoegen van haar publiek.

Langzaam maar zeker loopt de zaak vol. Als we de stroom aan nieuwe gasten en bestellingen hebben weggewerkt probeer ik de vrouw terug te vinden. Ik zie haar niet, ze lijkt het groepje alweer te hebben verlaten. Een dikke kerel met zwarte krullen, die ik niet heb zien binnenkomen, werpt me een soort grimas toe. Als ik wegloop voel ik zijn ogen in mijn rug branden.

Tegen middernacht lost ook het groepje op. De grijze kerel, die zichzelf voorstelt als Pete van Preston Lawyers, betaalt de rekening met zijn *company card*. Ik informeer naar de vrouw met het lange donkere haar die zo snel weer weg was.

‘Ah, Emily Green, bedoel je?’ Hij praat met een ietwat dubbele tong en glimlacht vals. ‘Emily is geniaal... maar sociaal een beetje een rare.’ Hij tikt met zijn wijsvinger tegen zijn voorhoofd.

De twintig euro fooi die hij me geeft stop ik in de pot achter de bar en ik schrijf op een bierviltje: *Emily Green* en *Preston Lawyers*.

Het is al over half twee als de laatste gasten vertrekken. We maken de bar schoon en ruimen de glazen op. Het echte schoonmaakwerk bewaren we voor de ochtendploeg.

‘Colaasje?’ vraag ik aan Bo, die op een barkruk is neergeploft.

‘Ja, lekker. Je gaat zeker weer niet met me mee?’

Ik buk om twee flesjes Coca-Cola uit de koeling te trekken.

‘Nee, laten we dat niet doen, Bo. Ik denk dat niemand daar zit te wachten op een zingende Tim Visser.’

We moeten er allebei hard om lachen. Al weet ik dat daar geen woord van is gelogen.

‘Het was een goeie avond, hè?’ zegt ze. We tikken de flesjes tegen elkaar en nemen allebei een slok.

‘Voor de donderdag helemaal niet verkeerd,’ zeg ik.

‘Je vond die vrouw leuk, hè?’ vraagt Bo plotseling. ‘Ze is ook wel superknap, zeg.’

‘Ik denk vooral...’ Tja, wat denk ik vooral? Bo kijkt me met grote ogen aan en kan met moeite haar lach inhouden. ‘Heel leuk, ja. Denk ik. Zelfs. Maar ook wel interessant. Maar moet jij niet gaan?’

Ik trek de fooienpot tevoorschijn en leeg de inhoud op de bar. In de gauwigheid tel ik meer dan honderd euro; ik pak vier briefjes van tien en stop ze in haar hand. ‘Hier, pak aan, ga maar gauw.’ Ik werp een blik op de klok achter de bar. Kwart voor drie. ‘Dan kun je misschien nog twee liedjes zingen.’

Ze stopt het geld nonchalant in haar tasje en staat op.

‘Slaap lekker straks, Tim. Dank je wel,’ zegt ze en ze geeft me in het voorbijgaan een zoen op mijn wang. Ik doe de deur achter haar op slot en maak een laatste ronde door het donkere café en de toiletten. Het zou niet de eerste keer zijn dat iemand met zijn dronken hoofd op de wc in slaap is gevallen.

Twintig minuten later sluit ik af. Emily Green zingt nog steeds door mijn gedachten.

Emily

DONDERDAG 06.03.2014

Ik haal diep adem en voel mijn plotseling opgekomen misselijkheid weer verdwijnen. De tweede straat links is een taxistandplaats. Ik loop naar de eerste taxi, maar de chauffeur schudt al telefonierend van nee en wijst naar de auto achter hem. Achter het stuur van de tweede taxi zit een Marokkaan. Er hangt een irritant geurend dennenboompje aan zijn achteruitkijkspiegel. Ik ga achterin zitten en noem het adres. Er zijn niet veel taxi-chauffeurs in Den Haag die er blindelings naartoe rijden en ook deze toetst eerst het adres in zijn navigatiesysteem.

Ondertussen piept mijn telefoon onophoudelijk. Ik heb vijf appjes en twee gemiste oproepen. Eén afzender, weet ik zonder te kijken: Pete.

Ik stuur vier regels terug.

Ik ben niet lekker.

Vast de wijn.

Ik zie je maandag.

Sorry.

De vinkjes kleuren direct blauw, maar ik wacht zijn reactie niet af, zet de telefoon uit en sluit mijn ogen. Ik schrik als de chauffeur zich even later naar me omdraait en vraagt: 'Mevrouw, weet u zeker dat u hier moet zijn?'

Ik kijk uit het zijraampje en herken de ingang van de ou-

de vissershaven. 'Ja hoor, hier is het. Bedankt!' antwoord ik en ik betaal hem met een briefje van twintig. Ik ben al uitgestapt voordat de man zijn wisselgeld kan pakken. Ik voel dat hij me nastaat.

Ik loop het pad af richting het gebied dat hier in de volksmond 'de oude vissershaven' wordt genoemd. Eigenlijk is het niet meer dan een kleine scheepswerf, aan het begin van een verlaten industrieterreintje tussen de weg en de duinen. De lantaarn vlak voor de ingang geeft net voldoende licht om het slot van het hek te openen.

Ik was nog maar twee maanden in Den Haag toen ik de advertentie zag. De drieëntwintig meter lange klipperaak uit 1904 werd in de jaren negentig omgebouwd tot woonschip en rond de eeuwwisseling volledig gerenoveerd in opdracht van een of andere crimineel, die een paar dagen na zijn vrijlating bij een ripdeal door zijn kop werd geschoten. Maar daar kwam ik pas veel later achter. Het schip bleek korte tijd te zijn verhuurd aan een Canadees expatgezin, maar zij vonden de plek 'naargeestig', zo had de makelaar me enthousiast verteld tijdens de eerste bezichtiging.

'Voor vijfenveertigduizend euro is-ie van jou.'

Een week later, bij de overdracht, betaalde ik hem dat bedrag cash. Als hij al verbaasd was, liet hij het niet merken.

Naargeestig. Natuurlijk hebben de Canadezen wel een beetje gelijk, maar op een of andere manier voel ik me hier wel prettig. Het voormalige binnenvaartschip ligt in een smal, doodlopend kanaal op het terrein van een oude scheepswerf. Het kanaal komt uit in de nieuwe jachthaven, een paar honderd meter verderop, die grenst aan de Noordzee. Op zaterdagochtend rond een uur of vijf werd hier ooit de niet-geregistreerde vis verkocht. Zo illegaal als de pest, maar de Hagenaars hadden hun betaalbare vis en de vissers het beleg voor hun boterham. Daar ligt dus de oorsprong van de bijnaam van de werf, die nog steeds in handen is van de oorspronkelijke eigenaren, de Van

Dalems. De enige mensen die ik hier verder af en toe over het terrein zie lopen zijn verdwaalde projectontwikkelaars in hun blauwe of grijze pakken, die tot dusver alleen nog maar bot vingen.

‘De werf staat niet te koop en dat zal ook niet zo snel gebeuren,’ werd mij door de makelaar verzekerd. ‘Geld is geen issue bij de Van Dalems,’ fluisterde hij. ‘Die lui hebben écht geld zat.’

Aan de linkerkant van het terrein liggen een paar geschakelde loodsen waar een stuk of tien prachtige klassiekers wachten op een opknapbeurt. ‘Dat is allemaal van mijn jongste zoon,’ zei pater familias Reinoud van Dalem bij onze eerste kennismaking op de werf. ‘Schrik niet van hem. Charlie ziet er nogal gevaarlijk uit, maar hij is geen kwaai. Komt hier af en toe een beetje sleutelen.’

Sindsdien heb ik de jongen maar een keer of twee gezien.

Precies tegenover de loodsen staat een gebouw van twee verdiepingen. Alles op dit terrein is slecht onderhouden en dit pand is daarop geen uitzondering. De verf bladdert, ramen zijn kapot of dichtgetimmerd. Als het regent loopt het water langs in plaats van door de regenpijpen. Er is nog maar één raampje waardoor je naar binnen kunt kijken. De vele stellingkasten verraden dat hier een magazijn heeft gezeten. Rechts van het pand zit een metalen trap die volgens de bordjes leidt naar de directiekamer en de kantoren. De oude directiekamer boven de roldeur kijkt uit over de werf. Het is de enige ruimte waar ik ooit weleens licht heb zien branden. ‘*Family business*,’ antwoordde de oude Van Dalem toen ik hem daar eens naar vroeg.

De eyecatcher van de werf is een enorme hijskraan aan de rand van het kanaal. Vanaf het tussendek van de roestige kraan kun je precies over de duinen heen kijken en de zee zien. Het is mijn favoriete plek op lange zomeravonden.

Het dek van de klipper biedt uitzicht op de enige twee toegangen tot het terrein: de hoofdingang van de werf en het kanaal zelf. Het terrein is omheind met een metershoog hek met

prikkeldraad erboven. Achter de oude kraan heb ik in het hek een kleine opening gemaakt om mezelf een weg te verschaffen naar het strand. Daar wandel ik met Kasper, die deel uitmaakt van de deal met de Van Dalems. De oude labrador woont bij mij op de boot, zodat hij lekker op zijn vertrouwde werf kan blijven. Van Dalems kleindochter komt hem elke middag uitlaten. Een prima oplossing voor die trouwe lobbies.

Ik voel me nog een beetje rillerig als ik de roef van de klipperaak op stap. Misschien heb ik het me allemaal ingebeeld, daar in de Expat Bar. Ik haal diep adem en herhaal in gedachten de korte ontmoeting met Paul Smith. Het doet me denken aan die verschrikkelijke dromen van de afgelopen tijd. Eigenlijk sinds het gesprek met Pete vorige week, toen hij vertelde dat de nieuwe klant uit Washington D.C. mijn klant zou worden.

Als ik binnenkom staat Kasper beneden uitbundig te kwispelen. 'Kom maar dan,' zeg ik zachtjes, en met stramme poten beklimt de oude labrador het trappetje naar het voordek. In het donker lopen we een stukje naar de grote kraan aan het einde van het kanaal. Bij elke stap vermindert de spanning in mijn lijf. Terug bij het schip val ik in een diepe slaap.